

A las adressatas ed als adressats
tenor la glista da distribuziun

Cuir, la fin d'avrigl 2008

Consultaziun tar la nova concepziun da la gulivaziun da finanzas e da la repartiziun da las incumbensas tranter il chantun e las vischnancas (NGF grischuna)

Stimadas dunnas e stimads signurs

La gulivaziun da finanzas intrachantunala ch'exista per part dapi l'onn 1957 n'è betg pli en cas da satisfar a las pretensiuns actualas. Ella consista d'ina gronda part da singuls pajaments da contribuziuns che dependan tranter auter da la moda e maniera da las vischnancas da chaschunar custs sco er da lur pe da taglia. Pervia da quai è la gulivaziun da finanzas pauc transparenta, ella n'è strusch reglabla e dat fauss impuls. Tranter il chantun e las vischnancas exista ultra da quai in entretschament d'incumbensas e da finanziaziuns che n'è betg pli survesaivel. Cun ina nova concepziun da la gulivaziun da finanzas e da la repartiziun da las incumbensas tranter il chantun e las vischnancas (NGF grischuna) duai vegnir introducida d'ina vart ina gulivaziun dal tuttafatg nova da las resursas e da las grevezzas. Da l'autra vart ston las incumbensas vegnir detretschadas uschè bain sco pussaivel. Il chantun e las vischnancas duain puspè pudair sa concentrar sin lur cumpetenzas centralas. Quai diminuescha las duplicitads ed ils moviments da finanzas cuncontrants e stgaffescha structures pli simplas. Quest nov sistem augmenta la libertad d'agir, l'atgna responsabladad e la capaciad finanziaala tant da las vischnancas sco er dal chantun.

La NGF grischuna sa basa sin il concept da la NGF tranter la confederaziun ed ils chantuns. Ella sa concentrescha sin ils dus elements da la gulivaziun da finanzas e da la repartiziun da las incumbensas sco er sin ils dus plauns dal chantun e da las vischnancas. Las structures communalas respectivamain las differentas furmas da la collavuraziun intercomunala e las fusiuns da vischnancas n'èn dentant betg chausa da la NGF grischuna.

Ina gulivaziun da finanzas effizienta e gista sco er ina proximitad pli gronda a las burgaisas ed als burgais tar l'adempliment las incumbensas – questas finamiras duain vegnir cuntanschidas cun agid da quatter instruments principals:

- gulivaziun da las resursas (instrument 1)
- gulivaziun da las grevezzas (instrument 2)
- detretschament da las incumbensas (instrument 3)
- optimaziun da la collavuraziun tar incumbensas comunablas restantas (instrument 4)

Sco cumplettaziun da quai èsi previs da far – cur ch'il nov sistem vegn introducì – in sdebitament parzial da vischnancas ch'èn indebitadas sproporziunadamain. Plinavant duai vegnir introducida ina cumpensaziun individuala d'inegualitads per grevezzas extraordinarias che n'èn betg influenzablas. Questas contribuziuns vegnan a sa restrenscher ad in pitschen dumber da vischnancas. En il senn d'ina regulaziun transitorica èsi la finala previs da far ina cumpensaziun dad inequalitads per quellas vischnancas che survegnan damain meds finanziaals tras il nov sistem (saldo negativ en la bilantscha globala) e che han il medem mument paucas resursas.

La regenza ha l'intenziun da realisar quest project da refurma per il 1. da schaner 2010.

Gugent As dain nus la chaschun da prender posiziun davart il project da refurma da la NGF grischuna. Per la consultaziun As stattan a disposiziun ils **suandants documents**:

- *in questiuari*; sias dumondas resguardan tut ils elements da la NGF grischuna;
- *in rapport explicativ*; en quel vegnan preschentads detagliadamain tant la situaziun da partenza cun las mancanzas dal sistem vertent sco er tut ils elements dal project da refurma;
- *in fegl da vischnanca separà*; sin quel vegnan mussadas e descrittas las consequenzas finanzialas per mintga singula vischnanca;
- *in'aggiunta separada da tabellas*; là vegnan preschentadas las consequenzas finanzialas da la NGF grischuna per mintga instrument e per tut las 206 vischnancas (stadi da l'onn 2005); per mintga instrument stat a disposiziun in fegl da tabella cun las cifras respectivas;
- *visualisaziun da l'indicatur "via"*; il criteri da la lunghezza da las vias, validada tenor ils custs, serva sco basa per la gulivaziun da las grevezzas geografic-topograficas (GGG).

Il rapport da consultaziun cùn las aggiuntas separadas pudais Vus consultar e chargiar giu da la pagina d'internet dal departament da finanzas e vischnancas (DFV) sut www.dfg.gr.ch > Rumantsch > Projects / Temas > NGF grischuna, u empustar en furma stampada tar l'uffizi da vischnancas (tel. 081 257 23 91; e-mail sandra.fritschi@afg.gr.ch).

Nus As supplitgain d'ans trametter Vossa resposta da consultaziun fin il pli tard ils

31 da fanadur 2008.

Nus As essan engraziaivels, sche Vus duvrais – per prender Vossa posiziun – il questiuari ch'è previs per quest intent e sche Vus ans tramettais Vossa resposta per e-mail (info@afg.gr.ch).

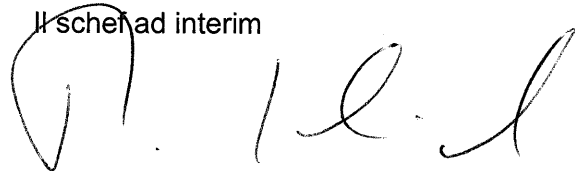
Per infurmaziuns As stattan Urs Brasser, secretari da finanzas (urs.brasser@dfg.gr.ch, tel. 081 257 32 12), u Simon Theus, cusseglader da vischnancas da l'uffizi da vischnancas (simon.theus@afg.gr.ch, tel. 081 257 23 87), gugent a disposiziun.

Per Voss interess e per Vossa posiziun tar quest project As engraziel jau ordavant zunt fitg.

Salids amicabels

Departament da finanzas e vischnancas
dal chantun Grischun

Il scheff ad interim

cusseglier guvernativ dr. Martin Schmid

Adressatas ed adressats da la consultaziun

I. Autoritads e partidas chantunalas

- tut las vischnancas grischunas
- tut ils circuls grischuns
- tut ils districts grischuns
- tut las corporaziuns regiunalas
- partida cristiandemocratica dal Grischun (PCD),
dunna Patricia Giger, Tittwiesenstrasse 8, 7000 Cuira
- partida democratica-sociala dal Grischun (PDS),
signur Rudolf Guler, Brämabüelstrasse 4, 7270 Tavau Plaz
- partida liberaldemocratica dal Grischun (PLD),
signur Curdin Mark, 7424 Masagn
- partida populara svizra dal Grischun (PPS),
dunna Regula Eichenberger, Haus Erika, 7050 Arosa
- partida socialdemocratica dal Grischun (PS),
Gürtelstrasse 24, chascha postala 561, 7001 Cuira
- uniun democratica federala dal Grischun (UDF),
signur Hans Peter Weber, Calandastrasse 27, 7205 Zizers
- giuvens liberals dal Grischun,
chascha postala 381, 7002 Cuira
- giuvna PCD dal Grischun,
signur Patrick Lardi, Cavresc, 7746 Le Prese
- giuvna PPS dal Grischun,
signur Fridrich Möhr, Pardella 8, 7304 Maiavilla
- giuvnas socialistas e giuvens socialists dal Grischun,
signur Jonas Alig, Pfaffengasse 4, 7206 Igis
- departament d'economia publica e fatgs socials, Reichsgasse 35, intern
- departament da giustia, segirezza e sanadad, Hofgraben 5, intern
- departament d'educaziun, cultura e protecziun da l'ambient, Quaderstrasse 17, intern
- departament da finanzas e vischnancas, Rosenweg 4, intern
- departament da construcziun, traffic e selvicultura, Stadtgartenweg 11, intern
- dretgira chantunala, Poststrasse 14, 7000 Cuira
- dretgira administrativa, Obere Plessurstrasse 1, 7000 Cuira
- chanzlia chantunala, Reichsgasse 35, intern
- controlla chantunala da finanzas, Steinbruchstrasse 18/20, intern

II. Organisations pertutgadas

- associaziun da las interpresas electricas grischunas (AEG), Hartbertstrasse 11, 7000 Cuira
- associaziun da las scolas da chant e da musica dal Grischun (ACMG), secretariat, dunna Cäcilia Bardill, Obere Strasse 13, 7270 Tavau Plaz
- associaziun grischuna per il svilup dal territori (AGS), Gäuggelistrasse 7, 7000 Cuira
- associaziun svizra da la tgira e da l'agid da chasa (Vivica), secziun Grischun/Glaruna, Schulstrasse 2, 7012 Favugn
- chombra da commerzi e federaziun da las patronas e dals patrons dal Grischun, Hinterm Bach 40, 7002 Cuira
- cuminanza d'interess da las vischnancas pitschnas dal Grischun, signur Jan Largiadèr, 7536 Sta. Maria V.M.
- cuminanza d'interess dal Grischun, signur Joos, Blumenweg 3, 7000 Cuira
- federaziun da las magistras e dals magisters dal Grischun (MGR), Erikaweg 6, 7000 Cuira
- federaziun da las vischnancas burgaisas dal Grischun, Bodmerstrasse 2, 7000 Cuira
- federaziun da spitex dal Grischun, Rätusstrasse 22, 7000 Cuira
- federaziun grischuna "chasas ed ospitals", Gäuggelistrasse 7, 7000 Cuira
- federaziun grischuna da las presidentas cirquitalas e dals presidents cirquitals, Im Pradafenz, 7075 Churwalden
- federaziun svizra professiunala da las tgirunzas e dals tgirunzs (FST), Feldstrasse 7, 7023 Haldenstein
- Grischun guaud, Pro Mulegn, 7450 Casti
- gruppa regionala grischuna da las cussegliastras per mammas, dunna Röthlisberger, Sut Munts 76 j, 7440 Andeer
- Las regions GR (associaziun da las corporaziuns regionalas dal chantun Grischun), Bröl 25, 7546 Ardez
- SELVA, federaziun forestala dal Grischun, Bahnhofplatz 1, 7302 Landquart
- societad grischuna da dentistas e da dentists (SGD), Gäuggelistrasse 16, 7002 Cuira
- uniun dal persunal chantunal grischun, chascha postala 751, 7002 Cuira
- uniun d'organisations grischunas per la protecziun da l'ambient (UGPA), Oberalpstrasse 18, 7000 Cuira
- uniun grischuna da las emploiadas e dals emploiads da las vischnancas (UGEV), signur Marco Capeder, 7472 Surava
- uniun grischuna d'artisanadi e da mastergn, Poststrasse 43, 7000 Cuira
- uniun mercantila da Cuira, Seilerbahnweg 8, 7000 Cuira